

هلند: ۱۴/۹ جمعیت، ۱۵۰ میلیارد دلار صادرات!

گزارش - در حال حاضر مبادلات بازرگانی بین ایران و هلند در چه سطحی قرار دارد؟

- بعد از عربستان ایران دومین شریک تجاری هلند در منطقه محسوب می شود البته به علت عدم پرداخت بدهیهای ایران به هلند حجم صادرات هلند به ایران در سال ۹۳ حدود ۳۰٪ نسبت به سال ۹۲ کاهش داشته است. عربستان سعودی با اختلاف ۱۸۰ میلیون دلار در مقام اول قرار دارد.

در سال ۹۱ و ۹۲ هلند حدود ۵۰۰ میلیون دلار شامل مواد غذایی، حیوانات زنده، تنباکو، نوشیدنی، مواد خام غیرخوراکی، سوخت معدنی، روغنهای روانساز، روغن حیوانی و نباتی و کره، محصولات تمام شده صنعتی، ماشین آلات و غیره به ایران صادر کرده است و متقابلاً ایران یک میلیارد و سیصد میلیون دلار صادرات به هلند داشته است که عمدتاً نفت و مقدار کمی نیز شامل روغنهای روانساز و کالاهای غیرنفتی بوده است.

گزارش - وضعیت بدهی ایران چگونه است؟

- ایران مجموعاً ۳۵۰ میلیون دلار به کشور هلند بدهکار است که حدود صد و پنجاه میلیون دلار آن پوشش بیمه‌ای داشته و حدود دویست میلیون دلار بدون پوشش بیمه‌ای بوده است. البته یک ماه ونیم پیش هیئتی از بانک مرکزی ایران برای بررسی نحوه تقسیم این بدهی به هلند رفته و هنوز به نتیجه‌ای مطلوب نرسیده‌اند. قرار است هیئت دیگری به هلند بروند و بدهیهای ایران را تقسیم نمایند. امیدواریم در دور دوم مذاکره طرفین به توافق برسند.

گزارش - به نظر شما شیوه بازپرداخت مطلوب کشور هلند چگونه است؟

- معمولاً به روال توافق با سایر کشورهای اروپایی بازپرداخت بدهی‌ها پس از یک دوره تنفس دو ساله خواهد بود و به دنبال آن پرداخت بدهی‌ها چهار سال طول می‌کشد.

گزارش - با چه نرخ بهره‌ای این بدهیها را بازپس می‌گیرید؟

هاب. ویوس (HUUB. W. BUISE) وابسته بازرگانی هلند در ایران جوان و چابک است! او که فارغ التحصیل رشته اقتصاد است پس از یک سال کار در وزارت خارجه کشورش (در بخش‌های مربوط به کشورهای بازار مشترک اروپا، خاورمیانه، کشورهای اسکاندیناوی و اتریش) بلافاصله به ایران فرستاده شد تا روابط بازرگانی هلند با دومین شریک تجاریش در منطقه (یعنی ایران) را زیر نظر بگیرد. در گفتگویی با او، روابط اقتصادی ایران و هلند در حال و آینده را مورد بررسی قرار داده‌ایم. و ضمناً از زبان او دلایل موفقیت‌های کشورش را شنیده‌ایم.

داده‌اند این بانک مرکزی بوده که در پرداخت معادل ارز خارجی آن کوتاهی کرده است.

آینده مبهم سرمایه‌گذاری در ایران گزارش - اگر شرایط اقتصادی وخیم شود و تجارت با ایران دچار مشکل گردد آیا امکان سرمایه‌گذاری مشترک برای صادرات مجدد، تولید برای بازار داخلی، انتقال تکنولوژی برای تولید در ایران و برداشت از سهم تولید وجود دارد؟

- امیدواریم این وخامت پیش نیاید، اما به هر صورت قانون اساسی ایران و قوانین شما برای سرمایه‌گذاری خارجی امکانی فراهم نیاورده است و آینده سرمایه‌گذاری در کشور ایران مبهم است.

گزارش - آیا در صورت عدم پرداخت بدهی از جانب ایران شما هم پول نفت را نخواهید پرداخت یا آنها را بلوکه می‌کنید؟

- ابتدا، اینطور نیست این دو حساب با هم متفاوت است. جالب است بدانید که نفت ایران در هلند توسط پالایشگاههای خصوصی پالایش می‌شود و به کشورهای اروپایی ارسال می‌گردد. شرکت‌های خصوصی، مستقلاً از ایران نفت خرید می‌کنند.

گزارش - ایران در زمینه دامپروری و پرورش مرغ و بخصوص تولید گاو دارای توانمندی‌های فراوانی است آیا امکان مشارکت بیشتر هلند و ایران در این خصوص برای صادرات از ایران وجود ندارد؟

- البته که امکان مشارکت هست. همین چند ماه پیش محموله‌گلی از ایران به هلند صادر شد. شایان ذکر است که این صادرات با همکاری هلندی و تحت لیسانس هلند انجام شد.

- یک نرخ معمول جهانی است که من دقیقاً مقدار آن را نمی‌دانم (شاید بین ۴ الی ۵ درصد)، البته متغیر است که به این نرخ بهره‌ای حدود شش دهم یا هفت دهم درصد اضافه می‌گردد.

گزارش - پیش‌بینی می‌کنید که بعد از شش سال بابت ۳۵۰ میلیون دلار بدهی بعلاوه بهره‌های حاصله چقدر به هلند پرداخت می‌شود؟ برای مثال ۲۲۰ میلیون دلار؟

- من نمی‌توانم این پیش‌بینی را انجام دهم. چون به عوامل مختلفی بستگی دارد. اینکه ایران همه اقساط خود را به موقع بپردازد و همچون گذشته خوش حساب باشد در میزان نهائی بدهی مؤثر است.

گزارش - با توجه به تعاونی بودن بسیاری از شرکتها و مزارع هلندی، به خاطر دیرکرد پرداخت‌های ایران و کاهش معاملات بین دو کشور آیا شرکت‌های کوچک و تعاونی‌های هلند آسیب دیده‌اند؟

- بله، شرکت‌های زیادی صدمه مالی دیده‌اند، بخصوص شرکت‌های کوچک و متوسط که توان تحمل دیرکرد پرداخت بیشتر از مثلاً بیست ماه را ندارند یا ورشکست شده‌اند و یا متحمل زیان فراوان شده‌اند.

ایمن ورشکستگی‌ها بیشتر در شرکت‌هایی اتفاق افتاده است که به خاطر شهرت خوب ایران به خوش حسابی بدون پوشش بیمه کالا فروخته‌اند و به موقع از طرف بانک مرکزی ایران پول را دریافت نکرده است.

گزارش - آیا ضرر ناشی از دیرکرد پرداخت‌ها بخش دولتی ایران بود، یا بخش خصوصی؟

- علی‌الاصول شرکت‌های خصوصی ریال خود را به بانک مرکزی تحویل

این را نیز اضافه کنم که بسیاری از گلهایی که از هلند به کشورهای خریدار صادر می‌شود محصول تولیدی کشور هلند نیست، بلکه گلهای از کشورهای مختلف مثلاً از ایران به هلند ارسال می‌گردد، در هلند بسته‌بندی و نحوه شکل‌دهی ظاهری آنها تغییراتی پیدا کرده با استفاده از سیستم پیشرفته حمل و نقل، ارتباطات، بازاریابی موفق و سهم بازار مناسب، این گلهای با نام محصول هلند صادر می‌شود.

گزارش - توجه کنید ما با کشورهای عربی همسایه دو ساعت فاصله هوایی و هشت ساعت فاصله دریایی داریم و تولید گاو در ایران و تولید فرآورده‌های دامپروری و گوشت سفید با مشارکت یا سرمایه‌گذاری هلند بسیار اقتصادی است.

- به دو صورت می‌توانیم این همکاری را انجام دهیم. از یک سو تربیت کارشناسان رشته تولید گاو که در بازگشت از هلند با خود مدرک تحصیلی و دانش انجام کار می‌آورند. و در زمینه دیگر فروش تکنولوژی و دانش فنی است. اما برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری برای تولید و بازاریابی برای فروش با خود ایرانی‌هاست.

گزارش - آیا هلند به سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد کشور ایران علاقه‌ای ندارد؟

- قوانین مناطق آزاد با قوانین داخلی ایران تفاوت چندانی ندارد. اول باید دید که آیا ایرانیان صاحب سرمایه مقیم خارج حاضر و مشتاق هستند در این مناطق و داخل کشور سرمایه‌گذاری کنند؟ بعد نظر کشورهای خارجی و سرمایه‌گذاران آن‌ها معلوم می‌شود. تا شرایط برای آن‌ها فراهم نشود جلب سرمایه‌های خارجی آسان نخواهد بود. بخصوص که در مناطق آزاد پس از سرمایه‌گذاری زیربنایی و عمران و آبادانی از سرمایه‌گذاران دعوت می‌شود اما در ایران موضوع برعکس است.

گزارش - به هواپیماهای فوکر پردازیم، چرا اینقدر تبلیغات پیرامون این هواپیما صورت گرفته است. با توجه به مسئله‌ای که همان اوایل در مجلس شورای اسلامی در مورد سیستم تهویه این

سرمایه‌داران ایرانی که آمدند، خارجیها هم می‌آیند!

هوایما مطرح شد باز هم تبلیغات شما بسیار غیرمتعارف بود، و این در حالی بود که برای هیچ نوع کالا و یا ماشین آلات و نژادهای جدید ما کسان هلندی چنین تبلیغی صورت نگرفته است؟

- تبلیغ غیرمتعارف نبود. این خواست شرکت سازنده بود. البته در پارلمان ایران با این هوایما بخاطر، اشکالی که در سیستم تهویه آن وجود داشت مخالفت می‌شد. اما این ایراد به دلیل ارتفاع و موقعیت فرودگاه مهرآباد مطرح بود که هم اکنون سیستم تهویه اصلاح شده است و دیگر موردی نیست. گزارش - قبل از مخالفت پارلمان ایران شما تبلیغات فراوانی انجام دادید.

بله، برای فوکر بازار ایران بسیار جالب بود، چون این هوایما برای پروازهای کوتاه و متوسط در داخل ایران بسیار مناسب است به همین دلیل تبلیغ با بازاربایی انجام گرفته است.

گزارش - کارشناسان می‌گویند این هوایما برای پروازهای طولانی مناسب نیست.

- فوکر انواع مختلف دارد. نوع ۱۰۰ آن که توسط ایران خریداری شده برای پروازهای داخلی استفاده می‌شود که البته بسیار مناسب است.

گزارش - به سایر تکنولوژی‌ها و فعالیت‌های اقتصادی هلند بپردازیم. یک نمونه مشخص از تولیداتی که با مشارکت کشور هلند در ایران انجام شده مثال بیاورید:

- پلاک‌های اتومبیل‌ها که به رنگ سفید و زرد تولید می‌شوند تحت لیسانس و با همکاری یک شرکت هلندی صورت گرفته که برای بازار داخلی است.

گزارش - آیا نمونه مشخص دیگری بخاطر می‌آورید.

- الان نه ولی می‌توانید از بخش معاونت کشاورزی سفارت بپرسید که بخش مستقل است.

گزارش - با دیرکرد پرداخت‌های ایران آیا در روابط پژوهشی - علمی بین ایران و هلند مشکلی پیش نیامده است. مثلاً از تعداد دانشجویان ایرانی مقیم هلند

کاسته شده است یا آموزش‌ها نیمه‌کاره رها شده است؟

- خیر چرا که آن عده‌ای که بورسیه کشور هلند هستند همچنان ادامه تحصیل می‌دهند اما آن عده‌ای که با هزینه خود برای تحصیل می‌رفتند مسلماً همانند گذشته نمی‌توانند به تحصیل ادامه دهند.

گزارش - هلند کشوری است با مساحت مثلاً استان خراسان و با جمعیت

است اما بدهی خارجی به مفهومی که شما دارید (external debt) نه، یا چیز قابل توجهی نیست. کشوری که حدود ۱۵۰ میلیارد دلار در سال گذشته رشد ناخالص ملی داشته است (کل تولید ناخالص ملی هلند در سال ۱۹۹۳ بالغ بر ۳۰۰ میلیارد دلار بوده است) و ارزش وارداتش برابری یا اندکی کمتر از صادراتش است چگونه بدهی خارجی

گزارش - نرخ بیکاری در هلند چقدر است؟

- حدود ۷/۵ درصد.

گزارش - علت این نرخ بالا چیست؟

- در سالهای اخیر صنایع هلندی می‌کوشند از نیروی کار ارزان آسیای جنوب شرقی و سایر مناطق جهان استفاده کنند. پس در داخل بیکاری پیش می‌آید و نرخ بیکاری از ۳/۵ به ۷/۵ درصد افزایش یافته است.

گزارش - برای دادن ویزای

بازرگانی و توریستی سفارت شما چگونه مل می‌کند.

- طبق معمول عمل می‌شود. تنها به خاطر جلوگیری از پناهندگی در دادن ویزای توریستی احتیاط می‌کنیم.

گزارش - با یک سال سابقه رایزنی

بازرگانی، ۳۳ سال عمر و کار در کشوری که با بحران اقتصادی روبرو است آیا موفقیتی برای خودتان به عنوان نماینده بازرگانی هلند پیش‌بینی می‌کنید؟

- من امیدوارم با کمک معاونت بازرگانی این بخش آقای ابراهیمی و برنامه‌ریزی مفید برای هرچه نزدیک‌تر کردن دو کشور و افزایش حجم مبادلات موفق شوم، البته شخصاً نمی‌توانم در مورد خودم اظهار نظر کنم. عملکرد من باید توسط کارشناسان بررسی و اعلام گردد.

در پایان مصاحبه یکی از گزارشگران

ماهانامه از آقای ییوس رایزن بازرگانی هلند می‌پرسد:

با توجه به صادرات تنباکوی هلند به دنیا و از جمله به ایران، چرا سیگار ژاپنی می‌کشید؟

- ما ملتی صرفه‌جو هستیم. از نظر اقتصادی به نفع من است پس سیگار ارزان ژاپنی می‌کشم.

- (همکار ماهانامه نیز کشیدن سیگار همای فیلتردار را که ارزانتر است به وابسته بازرگانی هلند پیشنهاد کرد)

کوچک، اما موفق!

هلند کشوری کوچک، پرجمعیت و بسیار توسعه‌یافته است که بر ساحل دریای شمال در مصب سه رودخانه بزرگ راین، ماس و شدت واقع است. بسیاری از اهالی هلند از طریق صنایع حمل و نقل، تورسیم، بازرگانی و فروش انواع خدمات امرار معاش می‌کنند. حجم صادرات این کشور کوچک اصحاب انگیز است: ۱۵۰ میلیارد دلار در سال!!

مساحت این کشور ۴۱۸۶۲ کیلومتر مربع است و بیش از ۱۴/۹ میلیون نفر بر این خاک آبدک و سخت‌یاب زندگی می‌کنند. نیروی کار این کشور را شش میلیون نفر تشکیل می‌دهند که ۶۷ درصد آن‌ها در بخش خدمات، ۲۲٫۸ درصد در صنایع و ۷٫۵ درصد در بخش خدمات و کشاورزی کار می‌کنند.

علی‌رغم جمعیت اندکی که در تولید مواد کشاورزی و شیلات شاعلمند مهم بالایی در تولید ناخالص ملی را در اختیار دارند.

البته ۷/۵ درصد از نیروی کار هلند در حال حاضر بی‌کارند که دلیل آن در طی مصاحبه مشخص خواهد شد.

گفتنی است هلند پس از جنگ دوم جهانی به سنتی شدن روی آورد. بیش از نیمی از مساحت این کشور در واقع زیر سطح دریا قرار دارد؛ لذا جنگ با دریا از طریق ساخت و نگهداری سدهای مختلف و پمپاژ دائمی آب بی‌وقفه ادامه دارد. حکومت هلند پادشاهی مشروطه با نظام پارلمانی است. در رأس حکومت ملکه بیتریکس قرار دارد. لاهه مرکز حکومتی هلند را تشکیل می‌دهد اما پایتخت همان آمستردام است.

شهر تهران با این موفقیت صادرات سالانه هلند چقدر است و شامل چه موادی است؟

- سالانه ۱۵۰ میلیارد دلار صادرات داریم و جالب است بدانید واردات هلند کمتر از صادرات آن است و ۵۰ درصد این صادرات (۷۵ میلیارد دلار) را صدور و فروش خدمات تشکیل می‌دهد.

گزارش - چون ما بدهی خارجی داریم دنبال همدرد می‌گردیم آیا هلند بدهی خارجی دارد؟

- بدهی ملی چرا... و آن تعهداتی است، که در داخل به عهده دولت هلند

دارد. گزارش - انکار شما با واژه بدهی خارجی آشنا نیستید و در فرهنگ لغت اقتصادی شما جایی ندارد.

- (رایزن بازرگانی می‌خندد) تجربه بدهی خارجی نداشته‌ایم.

گزارش - هم اکنون چند هزار نفر ایرانی در هلند زندگی می‌کنند؟

- آمار دقیق را نمی‌دانم. شاید حدود ده هزار نفر. چون عده‌ای قبل از انقلاب اسلامی به هلند رفته‌اند و پاسپورت هلندی دارند و عده‌ای نیز پناهنده شده‌اند اما به حال ایرانی هستند لذا آمار مشخصی ندارم.